

HRAVÁ

# VLASTIVĚDA

## NAŠE VLAST

Učebnice pro 4. ročník ZŠ

**V souladu s RVP ZV**



Vydavatelství  
Taktik

*Milí žáci,*

*nedávno jsme sami byli také ještě dětmi. Dobře si pamatujeme, jaké je to sedět ve školních lavicích a listovat stránkami učebnice. Být venku a objevovat okolní svět pro nás bylo zajímavější. Proto jsme se snažili vytvořit učebnici, která vás do skutečného světa přenesení a zpříjemní vám tak chvílky strávené ve školních lavicích.*

*Jeden moudrý člověk kdysi řekl: „Učitel ti může otevřít dveře, ale vstoupit do nich musíš ty sám.“ Totéž můžeme říci o této učebnici. Otevírá vám dveře k poznání. Když do těch dveří vstoupíte, poznáte mnoho ze skutečného světa. Uvidíte místa, která stojí za to navštívit. Pochopíte, jak funguje náš stát. Dozvíte se, že žádné místo v naší vlasti není stejné a je něčím zvláštní. Naučíte se lépe pracovat s mapou, abyste se na svých výletech nikdy neztratili. Připomenete si, že naše krajina nám mnoho dává, a proto byste se jí měli odvděčit tím, že o ni budete pečovat. Nyní je na vás, jak využijete otevřených dveří k poznání.*

*autoři učebnice*

## **HRAVÁ VLASTIVĚDA 4**

### **Naše vlast**

Učebnice pro 4. ročník ZŠ

Autoři: PhDr. Martina Viceníková  
Mgr. Lenka Sakařová  
Mgr. Jan Kamrla  
Mgr. Zuzana Švihlová  
Mgr. Pavel Klech  
Adriena Binková

Odborná spolupráce:  
Recenzenti:

Odpovědní redaktoři:

Jazyková korektorka:  
Grafická úprava a sazba:  
Návrh obálky:  
Ilustrace:  
Ilustrace map:

Mgr. Marie Dobrovodská  
Doc.PaedDr. Ivana Brtnová Čepičková, PhD.  
Mgr. Oldřiška Janečková  
Adriena Binková  
Ing. Jaroslav Brdjar  
Mgr. Věra Štefánková  
Helena Růžičková  
Mgr. Martin Pavlík, Sára Doležalová  
Hana Vavřinová  
Bc. Tomáš David  
Helena Růžičková

ISBN: 978-80-7563-003-2

1. vydání

Copyright: © Vydavatelství Taktik International, s.r.o., Praha 2016

Vyrobil a vydal: Taktik International, s.r.o., Argentinská 38, 170 00 Praha 7

Schválilo MŠMT čj. MSMT-682/2017 dne 24. března 2017

k zařazení do seznamu učebnic pro základní vzdělávání jako součást ucelené řady učebnic pro vzdělávací obor Člověk a jeho svět s dobou platnosti šest let.

Všechna práva vyhrazena. Šíření či reprodukce obsahu nebo jeho částí jakýmkoliv způsobem jsou bez předchozího písemného souhlasu vydavatele zakázány.

[www.etaktik.cz](http://www.etaktik.cz)

# VLASTIVĚDA 4



## NAŠE VLAST (učebnice pro 4. ročník ZŠ)



### Obsah

1	Česká republika.....	2
2	Život v demokratickém státě.....	5
3	Kraje a krajská města.....	8
	<i>OPAKOVÁNÍ I. – Česká republika.....</i>	<i>15</i>
4	Nad mapou České republiky.....	17
5	Orientace v krajině.....	20
	<i>OPAKOVÁNÍ II. – Mapy a orientace v krajině.....</i>	<i>22</i>
6	Povrch České republiky.....	23
7	Vodstvo České republiky.....	26
8	Podnebí a počasí.....	29
	<i>OPAKOVÁNÍ III. – Povrch, vodstvo, podnebí a počasí.....</i>	<i>30</i>
9	Půda a zemědělství České republiky.....	31
10	Nerostné bohatství a průmysl České republiky.....	33
11	Ochrana přírody.....	36
	<i>OPAKOVÁNÍ IV. – Zemědělství, nerostné bohatství a průmysl.....</i>	<i>38</i>
12	Poznáváme naši vlast.....	40
13	Můj kraj.....	58
	<i>SOUHRNNÉ OPAKOVÁNÍ.....</i>	<i>61</i>

Další náměty a úlohy vztahující se i k jiným předmětům jsou označeny těmito piktogramy:

- ČJ** český jazyk
- M** matematika
- VV** výtvarná výchova
- PČ** pracovní činnosti
- HV** hudební výchova
- Př** přírodověda
- pro chytré hlavičky
- skupinová práce
- práce ve dvojicích



# 1. ČESKÁ REPUBLIKA

## CO TO JE?

### Vnitrozemský

– území ležící uvnitř pevniny (neleží u moře); opakem je přímořský.

### Historické země

– rozdělení částí našeho státu v dřívějších dobách

O České republice se říká, že leží v srdci **Evropy**. Že jsme její součástí, potvrzuje i naše přijetí mezi členy **Evropské unie** v roce 2004.

Protože nemáme přístup k moři, označuje se ČR jako **vnitrozemský stát**. Od našich sousedů – **Německa, Polska, Rakouska** a **Slovenska** – nás dělí státní hranice. Některé hranice jsou tvořeny např. pohořími či řekami. Takovým hranicím říkáme **přirozené**. Naopak hranice, které byly vytvořeny domluvou mezi státy, označujeme jako **umělé**.

Naše země neměla vždy stejné hranice, jako má teď. Již odedávna je tvořena tzv. **historickými zeměmi**. Tou největší jsou **Čechy**, o něco menší je **Morava** a nejmenší je **Slezsko**.

## EVROPSKÁ UNIE (zkratka EU)

Společenství států, které vzájemně spolupracují v důležitých oblastech (hospodaření, bezpečnost, životní prostředí). Většina států EU používá jednotnou měnu – euro. Určitě víš, že jako občan členského státu EU můžeme mezi jednotlivými státy volně cestovat.

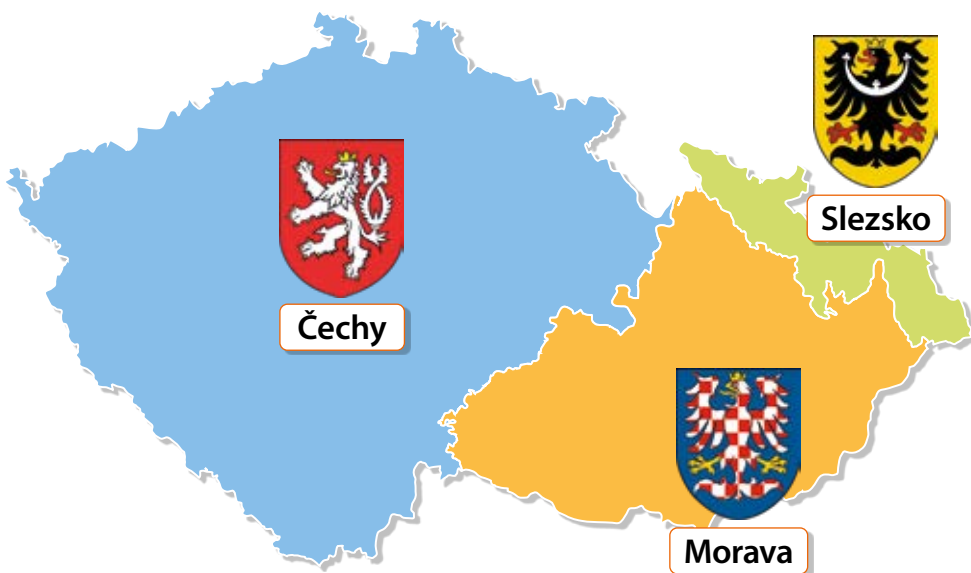
### Vlajka Evropské unie



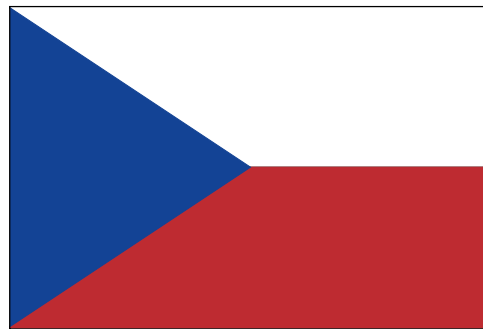
Euro – měna EU a její znak



## Historické země: Čechy, Morava a Slezsko a jejich znaky



## Státní znak a vlajka České republiky.



**HV** Znáš hymnu České republiky? Zaspívej si ji.

## Mapa Evropy



Samostatná Česká republika vznikla **1. ledna 1993**. Hlavním městem České republiky je **Praha**. Prahou protéká naše nejdelší řeka **Vltava**. Česká republika má přibližně **deset a půl milionu obyvatel**. Jen v Praze jich žije více než milion.

Pražský hrad a Karlův most přes řeku Vltavu



- 1 Zjisti, jak se řekne Česká republika:
  - anglicky
  - slovensky
  - polsky
  - německy
- 2 Kterou měnu používají naši sousedé? Kterou používáme my?
- 3 Zjisti, která česká bankovka má nejvyšší hodnotu a kdo je na ní vyobrazen.
- 4 Jak se nazývají hlavní města našich sousedů?
- 5 Který evropský přímořský stát jsi navštívil(a)?
- 6 Zjisti, kolik mají naši sousedé obyvatel a porovnej zjištěné údaje s Českou republikou.
- 7 Jak se jmenuje současný český prezident?
- 8 Jak se naše vlast jmenovala před 1. lednem 1993.

Ačkoliv jsme členy Evropské unie, neplatíme v České republice eury, ale **korunami** (zkratka **Kč**).



**W** Představte si, že jste založili nový stát. Navrhněte jeho vlajku a jeho státní znak.

### 3. KRAJE A KRAJSKÁ MĚSTA



Česká republika má celkem 14 krajů.

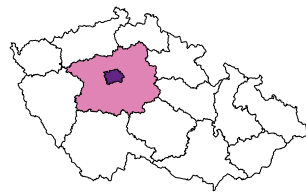
#### CO TO JE?

**Univerzita** – vysoká škola, po jejímž dokončení je udělen vysokoškolský titul.

**Chrám** – stavba nebo komplex staveb určený k bohoslužbám

#### STŘEDOČESKÝ KRAJ

#### HLAVNÍ MĚSTO PRAHA



- 1 Znáš některou pražskou pověst?
- 2 Zjisti, které památky v Praze jsou spojené s osobou krále Karla IV.



Orloj na Staroměstském náměstí



Národní divadlo



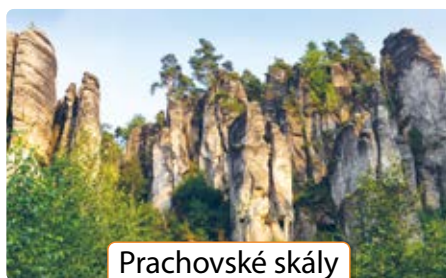
Národní muzeum na Václavském náměstí

#### STŘEDOČESKÝ KRAJ

Krajským městem Středočeského kraje je také **Praha**. **Středočeský kraj** je největším krajem v České republice. Je plný zajímavých turistických cílů. Vybere si ten, kdo má rád historii, sport, techniku, přírodu i odpočinek. Navštívit můžeme hrad Karlštejn, Mladou Boleslav, Kutnou Horu, Český ráj či lázeňské město Poděbrady.



Škoda Octavia – výroba v Mladé Boleslavi

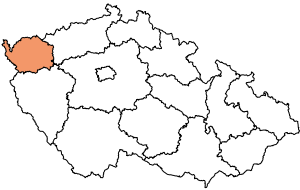


Prachovské skály v Českém ráji



hrad Karlštejn

## KARLOVARSKÝ KRAJ



### KARLOVARSKÝ KRAJ

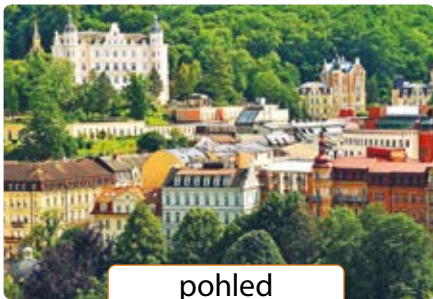
Krajským městem tohoto kraje jsou **Karlovy Vary**, které jsou světově proslulým lázeňským městem. Celým krajem protéká řeka Ohře. Kraj je znám i díky výrobě porcelánu, lázeňských oplatek a skla. Ve městě Boží Dar najdeš tzv. Ježíškovu poštu. Na západní straně kraj sousedí s Německem.

### CO TO JE?

**Kolonáda** – otevřená chodba se sloupy, nejčastěji ji najdeš v lázeňských městech.

**Léčebný pramen** – místo, kde ze země vyvěrá minerální (léčivá) voda.

**Likér** – sladký alkoholický nápoj, často ochucený ovocem, kořením nebo bylinkami.



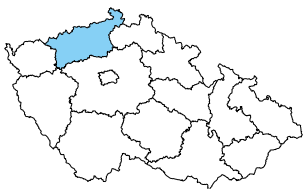
pohled na Karlovy Vary



Vřídko – nejslavnější karlovarský léčebný pramen

- 1 Najdi pověst o založení Karlových Varů.
- 2 Jak se jmenují nejznámější karlovarské oplatky?
- 3 Jak se jmenuje nejslavnější karlovarský bylinný likér?

## ÚSTECKÝ KRAJ



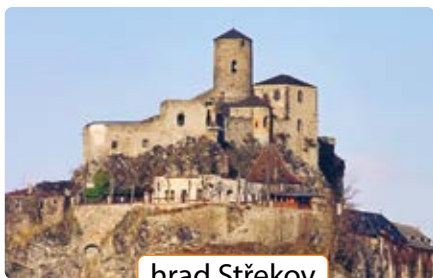
### ÚSTECKÝ KRAJ

Krajským městem Ústeckého kraje je **Ústí nad Labem**. Jak už název napovídá, leží toto město na Labi. Řeka Labe je významnou dopravní cestou a na jejím toku vzniklo několik říčních přístavů. Na krajině tohoto kraje se podepsalo jeho největší nerostné bohatství – hnědé uhlí a jeho těžba. Najdeš zde také památnou horu Říp. Krušné hory tvoří hranici s Německem.

### CO TO JE?

**Uhelná pánev** – rozlehlé území, na němž se v průběhu milionů let utvořily zásoby uhlí.

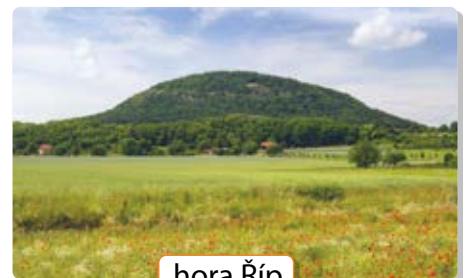
- 4 Zjisti, jaký je rozdíl mezi hnědým a černým uhlím.
- 5 Která pověst se vztahuje k hoře Říp?
- 6 Jak se jmenuje stavba na hoře Říp a do kterého uměleckého slohu patří?



hrad Střekov



Mostecká uhelná pánev



hora Říp

## 4. NAD MAPOU ČESKÉ REPUBLIKY

### CO TO JE?

**Atlas** – soubor map

**Kaple** – stavba sloužící k náboženským účelům

**Chráněná krajinná oblast (CHKO)** – krajina se zachovalou přírodou

**Mapové značky**  
– označení výrazných bodů v krajině

### MAPOVÉ ZNAČKY

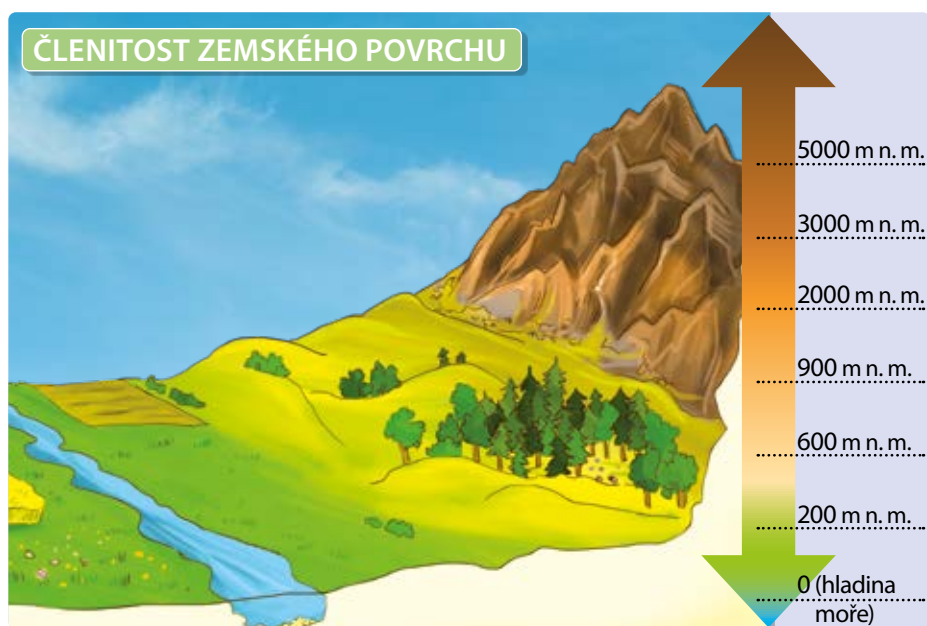
- ✚ kostel
- ⊕ kaple
- 🏰 zámek, hrad
- 🏰 zřícenina hradu
- 🏰 rozhledna
- M muzeum
- i informace
- 🏠 ubytování
- 🏥 nemocnice
- 🍴 restaurace, bufet
- 🏠 hájovna
- ☀ lom
- ▲ skála
- 🌊 bažina, rašeliniště
- 🌉 lávka, most
- 💧 pramen
- 🏕 veřejné tábořiště

### LEGENDA MAPY

Do mapy není možné zakreslit celou krajinu se všemi stromy, budovami, řekami a dalšími objekty tak, jak je vidíme ve skutečnosti. Abychom se přesto v mapě snadno orientovali, je v ní všechno zaznamenáno symbolicky – pomocí smluvených **značek**. Co která značka znamená, najdeš vždy v **legendě** mapy. *(Najdi si ji na své příruční mapě.)*

### BARVY NA MAPĚ

**Nejnižše položené oblasti** (nížiny) jsou vybarvené odstíny **zelené barvy**, **výše** položené oblasti (hory) mají odstíny **hnědé**. **Obce** jsou na mapách znázorněny prostřednictvím výrazných kroužků nebo vybarvených ploch. Velikost symbolu (značky) roste s velikostí obce. **Modrými čarami a plochami** jsou na mapě vyznačeny **vodní toky, rybníky, jezera a přehradní nádrže**. Opět platí: čím silnější čára a větší plocha, tím větší řeka nebo rybník. **Šedou** nebo **hnědou** barvou jsou většinou označeny **budovy a komunikace** (silnice, cesty).



### TURISTICKÁ MAPA

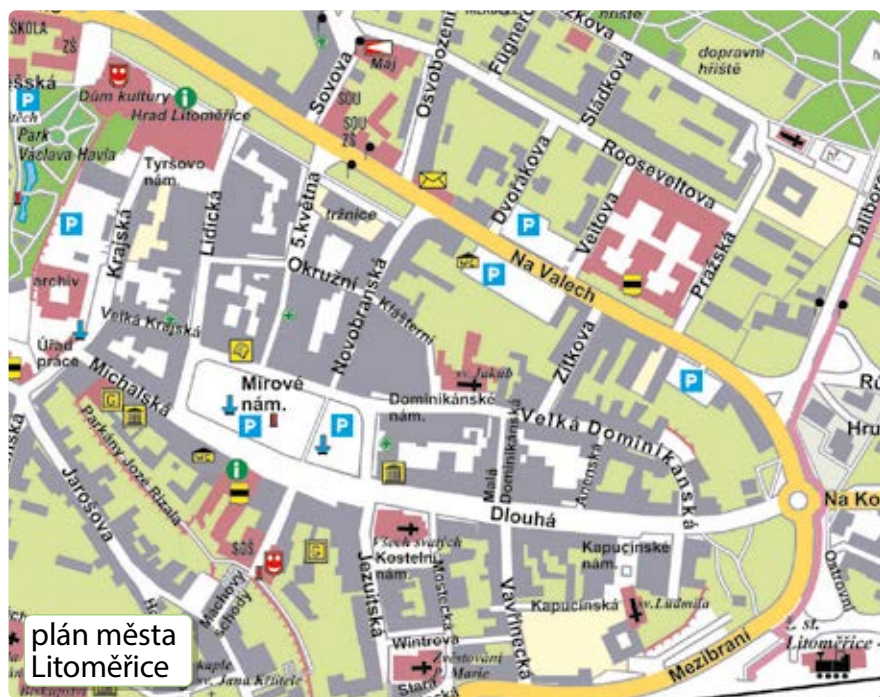
Tento typ mapy má velké měřítko. Může v ní být proto zakresleno mnoho detailů, které tě budou jako turistu zajímat (hrady, zámky, rozhledny, prameny, skály, nádraží, restaurace atd.). Jsou v ní zakresleny vrstevnice, podle nichž poznáš, zda na výletě půjdeš do kopce, z kopce, nebo po rovině.





## PLÁNY

Plány zachycují menší území než mapy. Pomáhají k podrobnější orientaci. V plánu obce jsou zobrazeny ulice, náměstí, parky a také důležité budovy.



## MĚŘÍTKO MAPY

Území, které mapa zobrazuje, je mnohokrát zmenšené. Abychom věděli, kolikrát se určitá délka ve skutečné krajině na mapu zmenšila, je u mapy uvedeno **měřítko**.

### 1. Číselné měřítko

Na turistické mapě je měřítko 1 : 50 000. To znamená, že 1 cm na mapě je ve skutečnosti 50 000 cm, to je 500 metrů a to je půl kilometru. Pomocí měřítka zjistíš skutečnou vzdálenost na mapě.

### 2. Grafické měřítko

Je další pomůckou k určení skutečné vzdálenosti konkrétních bodů na mapě (např. dvou měst). Pokud si ho překreslíš na proužek papíru, můžeš s ním na mapě jednoduše měřit vzdálenosti a nemusíš převádět centimetry na kilometry.



## ZAPAMATUJ SI!

**Mapa** je zmenšený obraz zemského povrchu. Mapy slouží k mnoha různým účelům a podle svého zaměření zobrazují různé informace (např. **turistické, automapy, vlastivědné**). Soubor map nazýváme **atlas**. Zmenšený model Země je **glóbus**. **Měřítko** mapy udává poměr zmenšení délky měřené na mapě k délce ve skutečnosti. Každá mapa obsahuje **mapové značky**. Jejich vysvětlení najdeš v **legendě** mapy.

2

Doneste si mapu místa, kde jste byli někdy na výletě nebo na prázdninách. Popište z ní vše, co lze vyčíst.

**M** Zopakujte si převody jednotek délky:

1 km = 1000 m = 100 000 cm

3

### Plán obce

Sežeň si plán obce, kde bydlíš (např. v informačním středisku, na internetu).

4

### Evakuační plán školy

Zjisti, kde se ve škole vyskytuje evakuační plán a zorientuj se podle něho. Víš, k čemu slouží?

5

### Práce s plánem

Prohlédni si dobře plán města na obrázku a pracuj s ním:

- Popiš cestu z vlakového nádraží ke hradu a do parku.
- Najdi kostely, poštu a informační centrum.
- Naplánuj cestu se zajímavými místy, kterou bys provedl(a) svého kamaráda.

6

### Práce s mapou

- Na mapě s měřítkem 1 : 100 000 je přímá vzdálenost od kostela k hradu 8 cm. Kolika kilometrům to odpovídá ve skutečnosti?
- Zjisti, co znamenají jednotlivé značky na mapě.

## 7. VODSTVO ČESKÉ REPUBLIKY

### CO TO JE?

#### Termální pramen

– druh pramenu, ze kterého vystupuje ohřátá voda, často minerální (obohacená o minerální složky).

#### Hausbót

– (z německého Hausboot  
– haus = dům, boot = loď)  
obydlí (dům) na lodi



- 1 Kde je ve vašem okolí nejbližší pramen nebo soutok řeky?
- 2 Postihly vaši obec povodně? Kdy?

### VODNÍ NEJ... V ČR

**Nejdelší řeka:** Vltava (433 km)

**Nejvodnatější řeka:** Labe

**Největší a nejhlubší jezero:**  
Černé jezero na Šumavě

**Největší rybník:** Rožmberk

**Největší přehradní nádrž:**  
Lipno

**Nejvyšší vodopád:** Pančavský vodopád v Krkonoších (148 m)

**Nejteplejší minerální pramen:**  
Vřídlo v Karlových Varech (72 °C)

Na území naší republiky se vyskytuje voda pevninská, která se nachází na povrchu země nebo pod jejím povrchem. Podle toho vodu dělíme na **povrchovou** (tekoucí – potoky, řeky, stojatou – jezera, rybníky a přehrady) a **podpovrchovou** (půdní voda, podpovrchová voda).



### PRŮBĚH VODNÍHO TOKU

Místo, kde se podzemní voda dostává na povrch, se nazývá **pramen**. Nejprve teče jako **potok**, který postupně sílí. Cestou přibírá levé a pravé **přítoky**. Rozšiřuje se tím v **řeku**. Na konci své cesty se řeka vlévá do jiné řeky nebo do moře. Místo, kde se řeky stékají, nazýváme **soutok**. Místo, kde se řeka vlévá do moře, se nazývá **ústí**.

Tok řeky dělíme na **horní** (je užší, voda má prudší spád), **střední** (voda proudí pomaleji) a **dolní** (tok se rozšiřuje, voda proudí pomalu).

- HV** ■ Znáš nějakou písničku o vodě? Zazpívej si ji se spolužáky.
- Poslechni si skladbu Vltava (z cyklu Má vlast) od hudebního skladatele Bedřicha Smetany.

**ČJ** Vymysli co nejvíce slov, jejichž kořenem je **-vod-**.

**Př** Zopakuj si, co znáš o rybách. Které druhy žijí ve stojatých vodách a které v tekoucích?

## EVROPSKÁ ÚMOŘÍ

odtok do Severního moře

odtok do Baltského moře

NĚMECKO

POLSKO

NĚMECKO

RAKOUSKO

SLOVENSKO

- povodí Labe
- povodí Odry
- povodí Moravy
- rozvodí

odtok do Černého moře

Úmoří je území, odkud voda odtéká do jednoho moře. Labe odvádí vodu do **Severního moře**. Morava ústí do Dunaje a ten se vlévá do **Černého moře**. Odra se vlévá do **Baltského moře**.

## NAŠE NEJVĚTŠÍ ŘEKY

**Labe** – pramení v Krkonoších.  
levé přítoky: Metuje, Orlice, Chrudimka, Vltava, Ohře, Bílina  
pravé přítoky: Cidlina, Jizera, Ploučnice

**Vltava** – pramení na Šumavě.  
levé přítoky: Otava, Berounka  
pravé přítoky: Malše, Lužnice, Sázava

**Morava** – pramení v Jeseníkách.  
levé přítoky: Desná, Oskava, Bečva  
pravé přítoky: Haná, Dyje

**Odra** – pramení v Oderských vrších.  
levý přítok: Opava  
pravé přítoky: Ostravice, Olše

## ŘEKY ČESKÉ REPUBLIKY



**Povodí** je území odvodňované jednou řekou. K našim největším řekám patří **Vltava, Labe, Morava** a **Odra**. **Rozvodí** je hranice mezi povodími.

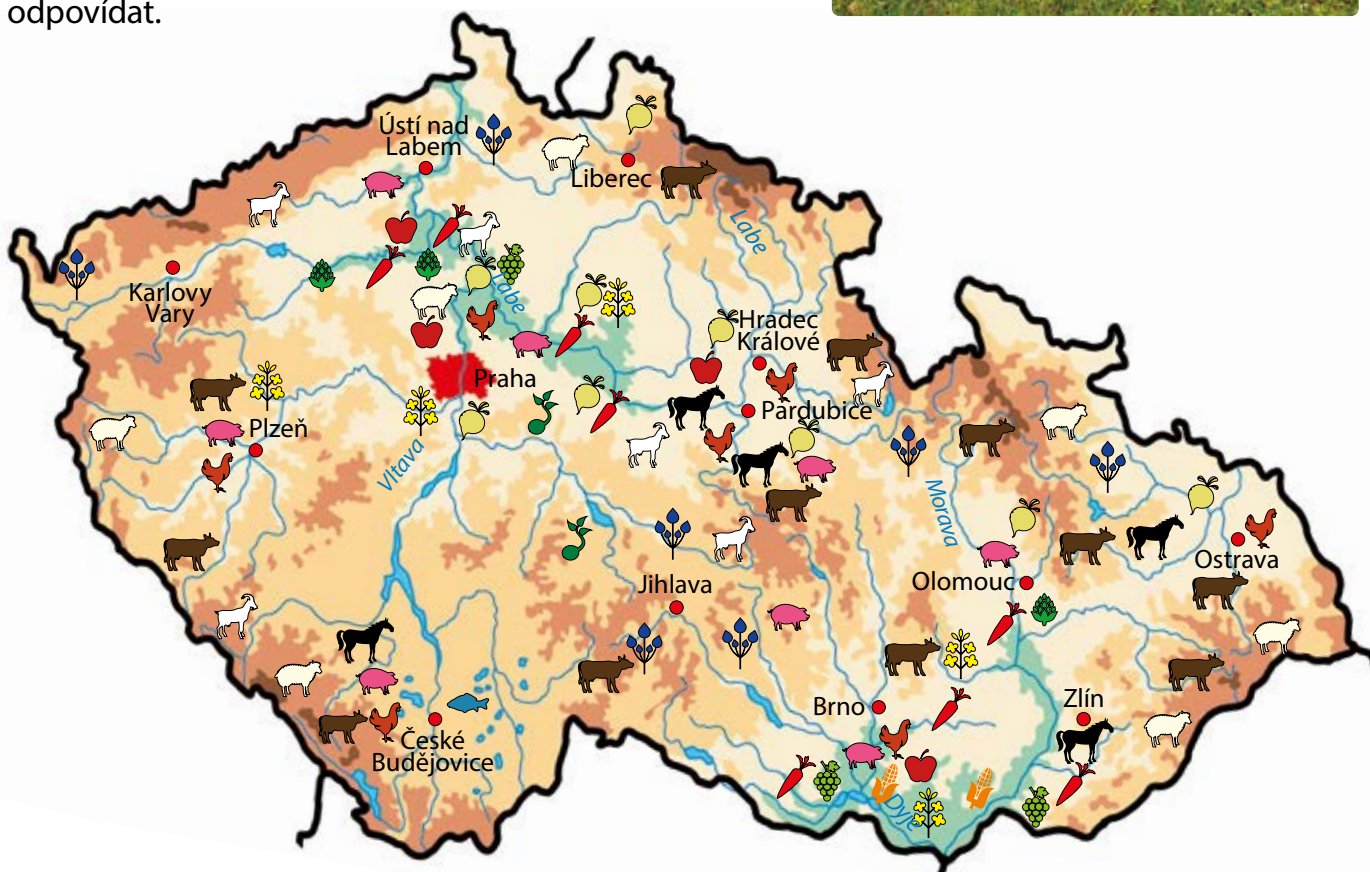
### Jak poznáme pravý a levý břeh řeky?

Postavíme se čelem ve směru toku řeky (zády k prameni). Po pravé ruce máme pravý břeh a pravé přítoky řeky a na levé straně je levý břeh a levé přítoky řeky.

ČJ

- Uveď města, která mají v názvu slovo ústí.
- Zopakuj si pravopis (psaní vlastních jmen) a vypiš názvy měst, jejichž součástí je jméno řeky.

- 1 Vyhledej v mapce informace a odpovídej na otázky:
- Kde se pěstuje nejvíce ovoce?
  - Kde bys hledal(a) oblast, v níž se nejvíce pěstuje kukuřice?
  - Ve kterých krajích není chován skot?
  - Která zvířata se chovají v horských oblastech?
  - Které plodiny se pěstují v kraji, ve kterém žiješ?
  - Která zvířata se chovají v kraji, ve kterém žiješ?
- Můžeš tvořit další otázky a vzájemně si se spolužáky odpovídat.



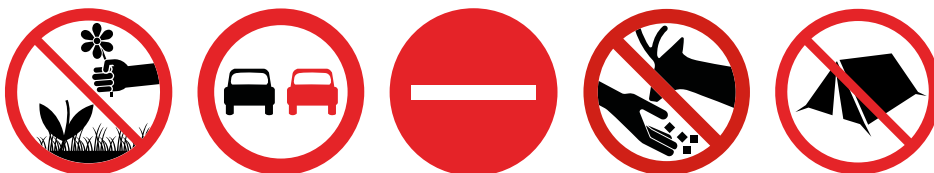
Pěstování zemědělských plodin:

- |              |            |
|--------------|------------|
| brambory     | vinná réva |
| cukrová řepa | chmel      |
| řepka olejka | len        |
| zelenina     | kukuřice   |
| ovoce        |            |

Chov hospodářských zvířat:

- |         |      |
|---------|------|
| skot    | koně |
| prasata | ryby |
| drůbež  |      |
| ovce    |      |
| kozy    |      |

- 2 Které ze zákazových značek se vztahují k pravidlům pro CHKO a NP? Víš, co tyto značky znamenají? Znáš ještě další značky?



- 3 Popiš, jak můžeš doma ty sám (sama) nebo celá vaše domácnost přispět k ochraně přírody.

4



### Pracuj s internetem!

Jednotlivé obrázky ukazují značky českých firem. Ke každé značce:

- Zjisti, jaký je úplný název firmy a kde firma sídlí.
- Napiš, který výrobek nebo výrobky firma dodává na trh.
- Rozhodni, ke kterému průmyslu bys tuto firmu zařadil.
- Zjisti, jestli se výrobky firmy vyváží i do zahraničí.
- Vyhledej nějakou zajímavost o firmě.



5 Přiřaď správně trojice (město – typ průmyslu – výrobek):

Zlín

strojírenský průmysl

Znojmo

sklářský průmysl

Pardubice

obuvnický průmysl

Vysoké Mýto

potravinářský průmysl

Jablonec nad Nisou

dřevozpracující průmysl

Hradec Králové

keramický průmysl

Karlovy Vary

potravinářský průmysl



6



### Předměty kolem nás

- Prohlédni si obrázek jídelny, jmenuj jednotlivé výrobky a zařaď je do příslušného průmyslového odvětví.
- Urči, které suroviny byly zapotřebí k jejich výrobě.
- Mohly by se vyrobit i z jiných materiálů? Kterých?

## 12. POZNÁVÁME NAŠI VLAST

### DIVY PŘÍRODY

Příroda České republiky je velmi rozmanitá a malebná. Díky přijatelným nadmořským výškám, mírnému podnebí a také jedné z nejhustších sítí turistického značení na světě přímo vyzývá k výletům. Jak dobře znáš svou vlast?



#### Pravčická brána

Tato národní přírodní památka je největší přirozenou skalní bránou na našem kontinentu. Je považována za nejkrásnější přírodní útvar Českého Švýcarska a tvoří symbol celé oblasti. Je z pískovce.



#### Kokořínsko

Malebná příroda pískovcových skal, překrásných jezírek a útvarů připomínajících houby – nazývaných pokličky

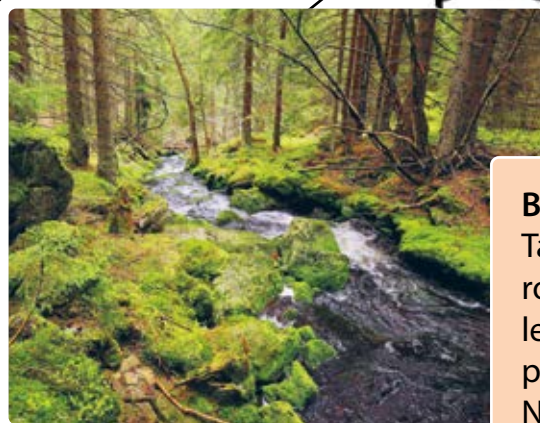


#### Koněpruské jeskyně

Nalézají se v CHKO Český kras, jižně od okresního města Beroun. Tvoří nejdelší jeskynní systém v Čechách.

1 Vyjmenuj všechny naše národní parky.

2 Prastaré stromy z Boubínského pralesa rostly už v pravěku, středověku, nebo novověku?



#### Boubínský prales

Tato národní přírodní rezervace, leží v Národním parku Šumava. Některé stromy jsou staré až 400 let.

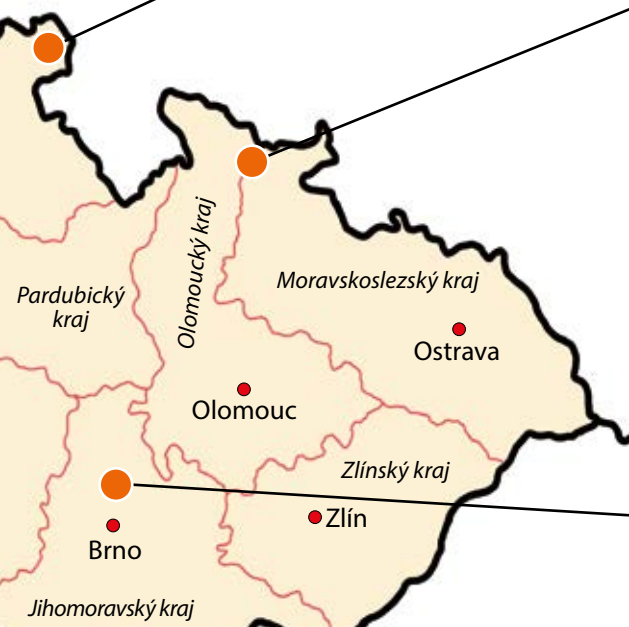




**Prachovské skály**  
Pískovcové seskupení různých útvarů v CHKO Český ráj nedaleko města Jičína.



**Adršpašsko-teplické skály**  
Národní přírodní rezervace, která vytváří podivuhodné skalní město.



**Rejvíz v Jeseníkách**  
Toto rašeliniště se vzácnými druhy rostlin a živočichů bylo vyhlášeno národní přírodní rezervací.



**Moravský kras**  
Krasové oblasti plné vápencových jeskyní, propastí a skal. Mezi nejznámější patří Punkevní jeskyně a propast Macocha.



**Kadovský viklan**  
Přírodní památka nedaleko Strakonice. Viklany jsou kameny, které nejsou pevně spojeny s podložím a lze je rozhýbat („viklat“). Tento „drobeček“ váží 30 tun.

- 3 K čemu se využívá vápenec a pískovec?
- 4 **ČJ** Z Jičína pochází známá postava ševce a loupežníka Rumcajse. Kdo o něm napsal pohádkové příběhy?  
**W** Který český výtvarník knihu ilustroval?
- 5 **M** Spočítej a zapiš do sešitu:
  - Kolik žáků by vyvážilo Kadovský viklan, když jeden žák váží průměrně 30 kilo?
  - Kolika autobusy by žáci k viklanu museli přijet, když do jednoho autobusu se jich vejde 40?



NĚMECKO

NĚMECKO

**nejvyšší přírodní bod:** vrchol Sněžky v Krkonoších (1603 m n. m.)  
**nejnižší přírodní bod:** hladina řeky Labe na hranici s Německem u Hřenska (115 m n. m.)  
**nejníže položené sídlo:** Hřensko (okres Děčín, 116 m n. m.)  
**nejvýše položené sídlo:** Filipova Huť (okres Klatovy, 1093 m n. m.)  
**nejhlubší propast:** Hranická propast u Teplic nad Bečvou (289,5 m)





nejdelší řeka: Vltava (433 km)

nejvodnatější řeka: Labe

největší a nejhlubší jezero: Černé jezero na Šumavě

největší rybník: Rožmberk u Třeboně

nejhlubší rybník: Máchovo jezero (maximální hloubka 12 m)

největší přehradní nádrž: Lipno

nejobjemnější přehradní nádrž: Orlické

nejvyšší vodopád: Pančavský vodopád v Krkonoších (148 m)

nejteplejší minerální pramen: Vřídlo v Karlových Varech (72 °C)

největší národní park: Šumava



rozloha České republiky: 78 866 km<sup>2</sup>

počet obyvatel: 10 550 000

největší město: hlavní město Praha (1 267 449 obyvatel)

## Učebnice Hravá vlastivěda 4:

- Sestavili ji odborní pedagogové na základě svých zkušeností s výukou na 1. stupni ZŠ.
- Celkem 64 stran je přehledně rozděleno do 13 kapitol.
- V učebnici najdete čtyři opakování za ucelenými tématy a souhrnné opakování celého učiva, včetně motivační hry.
- Moderní a plnobarevný design podporuje motivaci a kreativitu žáků.
- Texty doprovázejí mapky, barevné kresby a fotografie.
- Obsahuje další náměty i v rámci mezipředmětových vztahů.
- Součástí učebnice je příloha – vlastivědná mapa České republiky.

Učebnici doplňuje pracovní sešit určený k procvičování probraného učiva:



Další učebnice a pracovní sešity z řady Hravá vlastivěda pro 4. a 5. ročník:



ISBN 978-80-7563-003-2



9 788075 630032

Učebnice je připravena v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem.